

2026-01-1496

**Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev
(ZPVGPŽ-B)**

1. člen

V Zakonu o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (Uradni list RS, št. 55/15 in 92/21) se v 1. členu v prvem odstavku za besedo »zavesti« doda besedilo »ter Resolucijo Evropskega parlamenta z dne 8. julija 2025 o ohranjanju spomina na žrtve povojnega komunističnega obdobja v Sloveniji (2025/2575(RSP))«.

Na koncu druge alineje se pika nadomesti z vejico, za njo pa se doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»– razglasitev nacionalnega spominskega dneva na žrtve komunističnega nasilja.«.

2. člen

V 4. členu se v drugem odstavku beseda »kriminalistične« nadomesti z besedo »muzealske«.

3. člen

V 8. členu se v četrtem odstavku za besedo »društva« doda vejica in beseda »posameznike«.

4. člen

V 9. členu se drugi in tretji odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(2) Policija, državno tožilstvo oziroma preiskovalni sodnik morajo ob odkritju posmrtnih ostankov v vojnem grobišču postopati po zakonu, ki ureja kazenski postopek. Vodenje in usmerjanje vseh preiskovalnih dejanj policije v zvezi z vojnim grobiščem, predvsem pa v zvezi z identiteto žrtev, storilci in okoliščinami smrti se izvaja v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek.

(3) V zvezi s posmrtnimi ostanki v vojnem grobišču se brez odlašanja izvedejo postopki zavarovanja dokazov v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, da se omogoči nadaljevanje postopka po zakonu, ki ureja kazenski postopek. Zavarovanje dokazov na območju vojnega grobišča mora biti izvedeno v najkrajšem možnem času tako, da ne ovira nadaljnjih postopkov komisije, ki mora postopke iz svoje pristojnosti izvajati ne glede na nadaljnji potek kazenskega postopka, kolikor to ne ovira poteka tega postopka.«.

V šestem odstavku se na koncu doda nov stavek, ki se glasi: »V primeru posebnih okoliščin in razlogov se izvajalec in predstavnik ministrstva in komisije odločijo za drugačno izvedbo sondiranja, ki bi pripeljala do potrditve prikritega grobišča.«.

5. člen

Za 10. členom se dodajo novi 10.a, 10.b, 10.c in 10.č člen, ki se glasijo:

»10.a člen (analiza DNK in identifikacija žrtev)

(1) Pri odkritju prikritega vojnega grobišča in ob izkopu posmrtnih ostankov se obvezno odvzamejo biološki vzorci za namene genetske analize identifikacije žrtev. Enako velja tudi za posmrtne ostanke vseh še nepokopanih žrtev.

(2) Za namen identifikacije žrtev pristojno ministrstvo, ki vodi evidenco pogrešanih oseb, zagotovi odvzem referenčnih vzorcev svojcev pogrešanih oseb, potem ko pridobi predhodno privolitev posameznika, na katerega se vzorec nanaša, skladno s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

(3) Genetske analize za namen identifikacije žrtev izvaja izključno forenzična institucija, akreditirana po standardu ISO/IEC 17025 ali enakovrednem mednarodno priznanem standardu.

(4) Identifikacija žrtev se izvede s primerjavo rezultatov genetskih analiz vzorcev posmrtnih ostankov z referenčnimi vzorci svojcev ter z medsebojno primerjavo rezultatov genetskih analiz vzorcev prevzetih posmrtnih ostankov žrtev.

(5) Biološki vzorci iz posmrtnih ostankov in referenčni vzorci se hranijo v ustrezno varovanih prostorih do dokončne identifikacije žrtev.

(6) Rezultat genetskih analiz se hrani v zbirki DNK profila žrtev in svojcev, vzpostavljenem pri pristojnem ministrstvu do pravnomočnosti odločbe o ugotovitvi smrti po 14.a členu Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19; v nadaljnjem besedilu: ZMatR) in je smrt vpisana v matični register, če je ta odločba izdana na podlagi identifikacije ekshumiranih posmrtnih ostankov.

(7) Vzorci in podatki se uporabljajo izključno za namen identifikacije.

(8) Sredstva za odvzem, hrambo in analize bioloških vzorcev zagotavlja Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega raziskovanju vojnih grobišč in pokopu žrtev.

(9) Pristojno ministrstvo podrobneje predpiše način odvzema, označevanja, prevoza, hrambe, analiziranja, uničenja in izbrisa bioloških vzorcev in DNK profilov, način vodenja zbirke, sledljivost postopkov ter način sodelovanja komisije.

10.b člen (sodelovanje s tujimi organizacijami)

(1) Republika Slovenija lahko na podlagi meddržavnih sporazumov omogoči prenos bioloških vzorcev ali genetskih podatkov v tujino za namen genetske analize, primerjave ali identifikacije žrtev pri pristojnih ali pooblaščenih tujih forenzičnih institucijah ali mednarodnih organizacijah, ki delujejo na področju identifikacije oseb s forenzičnimi metodami.

(2) Prenos iz prejšnjega odstavka je dovoljen le, če je zagotovljeno varstvo osebnih podatkov ter bioloških vzorcev, skladno s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

10.c člen (nadzor)

(1) Nadzor nad izvajanjem postopkov identifikacije izvaja pristojno ministrstvo.

(2) O izvedenih analizah, hrambi in postopkih identifikacij vlada vsako leto pripravi poročilo, ki se javno objavi.

10.č člen

(postopek izdaje odločbe o ugotovitvi smrti)

(1) Znanstveno urejena zbirka »Žrtve II. svetovne vojne« Inštituta za novejšo zgodovino, Privoz 11, 1000 Ljubljana, MŠ 5057116000, je poleg ostalih dokazov oziroma podatkov iz četrtega odstavka 14.a člena ZMatR podlaga za vložitev predloga za uvedbo postopka izdaje odločbe o ugotovitvi smrti iz 14.a člena ZMatR.

(2) Poleg oseb iz tretjega odstavka 14.a člena ZMatR lahko postopek izdaje odločbe o ugotovitvi smrti iz tega člena predlaga tudi komisija.

(3) Za vse vpise, izvedene po tem členu, se ne uporablja določba 179. člena Zakona o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76, 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odl. US, 117/00 – odl. US, 67/01, 83/01 – OZ, 73/04 – ZN-C, 31/13 – odl. US, 63/16 in 102/24).«.

6. člen

Za 11. členom se doda nov 11.a člen, ki se glasi:

»11.a člen

(posebna ureditev pokopnega mesta posmrtnih ostankov iz prikritih grobišč)

(1) Ne glede na prejšnji člen se za posmrtno ostanke vseh še nepokopanih slovenskih in tujih žrtev vseh vojn in revolucije določi poseben postopek pokopa, ki sledi načelu pietete in trajnega spomina na žrtve.

(2) Posmrtni ostanki se pietetno in trajno pokopljejo na pokopališče Žale v Mestni občini Ljubljana.

(3) Pristojno ministrstvo v sodelovanju s komisijo določi območje pokopališča iz prejšnjega odstavka in ga predlaga ministrstvu, pristojnemu za varstvo kulturne dediščine, da ga razglasi za kulturni spomenik državnega pomena v skladu s predpisi o varstvu kulturne dediščine.

(4) Vse potrebne pogoje za pieteten prenos in pokop posmrtnih ostankov iz prvega odstavka predpiše pristojno ministrstvo v sodelovanju s komisijo.

(5) Naknadno ekshumirane žrtve iz prikritih vojnih grobišč se pokoplje na isto lokacijo v sodelovanju pristojnega ministrstva in komisije.«.

7. člen

V 12. členu se na koncu drugega odstavka doda nov stavek, ki se glasi: »Natančno vsebino zapisa predloga za vpis grobišča v register vojnih grobišč določi komisija.«.

V petem odstavku se za besedo »grobišče« doda besedilo »po merilih, ki veljajo za kulturno dediščino,«.

8. člen

Za 14. členom se doda novo 6.a poglavje in nov 14.a člen, ki se glasi:

»6.a RAZGLASITEV NACIONALNEGA SPOMINSKEGA DNEVA

14.a člen (spominski dan)

Razglasi se nacionalni spominski dan na žrtve komunističnega nasilja, ki se vsako leto obeležuje 17. maja.«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

9. člen

Z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati 28.a člen Zakona o vojnih grobiščih (Uradni list RS, št. 65/03, 72/09 in 32/17).

10. člen (izdaja podzakonskih predpisov)

(1) Komisija v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona predlaga uvedbo postopkov izdaje odločbe o ugotovitvi smrti iz 14.a člena ZMatR za osebe, za katere iz zbirke iz prvega odstavka 10.č člena zakona ali drugih dokazov izhaja, da razpolaga s potrebnimi dokazi za njihovo smrt. V primeru, ko ni podatka o času in vzroku smrti, komisija navede kot čas smrti leto 1945 in vzrok smrti uboj.

(2) Pristojno ministrstvo izda predpis iz devetega odstavka 10.a člena zakona v roku dveh mesecev od uveljavitve tega zakona.

(3) Pristojno ministrstvo izda predpis iz četrtega odstavka 11.a člena zakona v roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona.

(4) Prenos in pokop posmrtnih ostankov žrtev na pokopališče Žale v Mestni občini Ljubljana se izvede najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi predpisa iz prejšnjega odstavka.

11. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 545-01/26-1/26

Ljubljana, dne 26. maja 2026

EPA 64-X

EVA 2026-1211-0064

EDA 2026-5022924000-0032

Državni zbor
Republike Slovenije
Zoran Stevanović
predsednik

Ta zakon je bil razglašen z Ukazom o razglasitvi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (ZPVGPŽ-B) št. 003-02-1/2026-142, ki ga je predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar izdala dne 3. junija 2026.